

Landschappelijke inpassing

sloop op vereveningslocaties in het kader van de uitbreiding
van Goma

Colofon

Landschappelijke inpassing

sloop op vereveningslocaties in het kader van de uitbreiding van Goma

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Rombou

Contactpersoon:

Projectnummer en versie: 1204B, versie 1.5		Status: concept
Projectleider:	Veldmedewerker(s):	Rapportdatum: 27-9-2017
Ligging projectgebied: Zes locaties in Bronckhorst (6)		

Correspondentieadres:

Aladnaweg 18

7122 RR Aalten

info@natuurbankoverijssel.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
2 Het plangebied.....	3
2.1 Situering.....	3
2.2 Beschrijving van de deelgebieden	3
2.2.1 Lankhorsterstraat 10A in Hengelo (Gld).....	3
2.2.2 Halseweg 55 en 55A Halle	6
2.2.3 Gietelinkdijk 2 Hengelo (Gld).....	8
2.2.4 't Heegken 5 en 7 Vorden.....	11
2.2.5 Meeninklaan 3A Hengelo (Gld).....	13
2.2.6 Barlhammerweg 1 Laag Keppel.....	15
3 Landschappelijke inpassing	18
3.1 Uitgangspunten voor opstellen inpassingsplan.....	18
3.2 Inpassingsplannen	18
3.2.1 Lankhorsterstraat 10A Hengelo (Gld)	18
3.2.2 Halseweg 55 en 55A Halle	19
3.2.3 Gietelinkdijk 2 Hengelo (Gld).....	20
3.2.4 't Heegken 5 en 7 Vorden.....	21
3.2.5 Meeninklaan 3A Hengelo (Gld).....	22
3.2.6 Barlhammerweg 1 Laag Keppel.....	23
4 Inrichting en beheer	24
4.1 Inrichtingsmaatregelen	24
4.2 Beheer	26

1 Inleiding

GOMA Beheer B.V. heeft concrete plannen voor de bouw van een nieuwe productiehal aan de Ruurloseweg 80A in het buitengebied van Hengelo (Gld). De gemeente Bronckhorst heeft aangegeven medewerking te willen verlenen aan uitbreiding van het bebouwd oppervlak, mits dit gecombineerd wordt met het slopen van (agrarische) bebouwing elders. In dit kader is het voornemen om agrarische bebouwing te slopen op zes verschillende locaties in het buitengebied van Bronckhorst.

Op de zes betreffende locaties wordt bebouwing gesloopt, variërend van het slopen van alle bebouwing op het erf tot een deel van de bestaande bebouwing.

In voorliggend rapport wordt een voorstel voor landschappelijke inpassing van de zes erven gepresenteerd. De voorstellen voor landschappelijke inpassing zijn opgesteld op basis van een analyse van de ruimtelijke kwaliteit van de huidige- en nieuwe situatie en het landschap waarin de locaties liggen. De ligging in een bepaald landschap biedt uitgangspunten voor de toe te passen soorten en type beplanting. Naast een ruimtelijke presentatie van het wenselijke eindbeeld, wordt het rapport afgesloten met een hoofdstuk over de te nemen inrichtings- en beheermaatregelen om tot het wenselijke eindbeeld te komen. Voor de leesbaarheid van het rapport worden de zes verschillende deelgebieden ieder in een apart hoofdstuk behandeld.

2 Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied bestaat uit zes deelgebieden, allen gelegen in het buitengebied.

Dit zijn:

- Lankhorsterstraat 10A in Hengelo (Gld)
- Halseweg 55 en 55A in Halle
- Gietelinkdijk 2 in Hengelo (Gld)
- t Heegken 5 en 7 in Vorden
- Meeninklaan 3A in Hengelo (Gld)
- Barlhammerweg 1 in Laag Keppel

2.2 Beschrijving van de deelgebieden

De deelgebieden bestaan meestal (4x) uit een deel van een bestaand agrarisch, of voormalig agrarisch erf en soms uit een volledig erf (2x). In onderstaande alinea's worden de zes deelgebieden nader beschreven.

2.2.1 Lankhorsterstraat 10A in Hengelo (Gld).

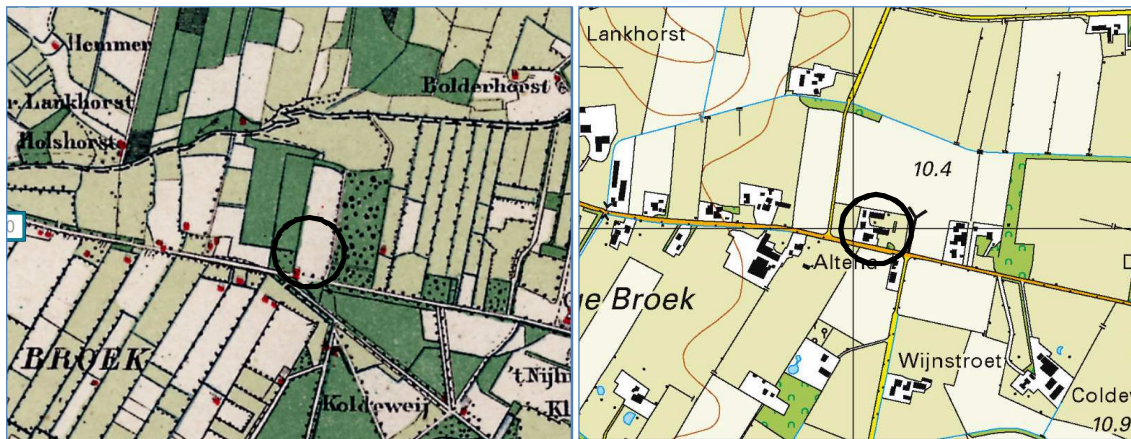
Het plangebied vormt een deel van een bestaand (voormalig) agrarisch erf en bestaat volledig uit bebouwing. De stallen hebben houten wanden (met uitzondering van één bakstenen voorgevel) op een stenen fundering en zijn gedekt met golfplaten. Beide stallen liggen verscholen in het 'groen' en zijn gedeeltelijk omzoomd met bomen, struiken en klimop. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailweergave van het deelgebied. De te slopen bebouwing wordt met de gele kaders aangeduid (Bron luchtfoto: PDOK).

Landschap

Het plangebied en het omringende landschap wordt gerekend tot het broek- en goorontginingslandschap. Dat is een jong agrarisch cultuurlandschap dat is ontstaan in de 17^e-eind 19^e eeuw. Het plangebied ligt op de overgang van het kampenlandschap ten oosten van het plangebied, maar het broekontginningslandschap ten westen ervan. Namen op de topografische kaart, zoals Het Broek, en Deldensche Broek verwijzen naar dit landschapstype. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied op de historische topografische kaart van anno 1900 afgebeeld. Daarnaast de ligging van het plangebied in het landschap anno 2017.

Verbeelding van het omringende landschap aan de hand van een uitsnede uit de topografische kaart. Links anno 1900 en rechts anno 2017 (bron: Kadaster).

Het broekontginningslandschap was van oorsprong een zeer nat landschap, zelfs zo nat dat bebouwing pas mogelijk was na verbeterde ontwatering van het gebied. Kenmerken van het broekontginningslandschap zijn de blokvormige, rationele verkaveling, een fijnmazig patroon van kavelsloten en greppels, het ontbreken van oude bouwplaatsen, de lange rechte ontginningswegen en de ligging van de boerderijen langs de ontginningswegen. Daarbij werden de boerderijen met de voorzijde naar de ontsluitingsweg gebouwd. Het oorspronkelijke broekontginningslandschap was kleinschalig en zeer besloten vanwege de aanwezige kavelgrensbeplanting in de vorm van elzensingels en 'broekbosjes' op de nattere stukken.

Het oorspronkelijke landschap is door ruilverkavelingen in de 20^e eeuw dusdanig veranderd, dat veel van de oorspronkelijke kenmerken van het broekontginningslandschap zijn verdwenen. Het gebied is grootschaliger geworden, percelen zijn samengevoegd waarbij de kavelgrensbeplanting werd verwijderd,

nieuwe wegen zijn aangelegd of bestaande zijn aangepast en de waterhuishouding is verder afgestemd op het landbouwkundig gebruik. Om dat mogelijk te maken zijn veelal nieuwe, brede afwateringssloten gegraven. In het huidige landschap treffen we nog opgaande beplanting aan als erfbeplanting, als laanbeplanting langs wegen en verspreid als houtsingel of ontginningsbosje. Elzen, essen, wilgen en populieren behoren tot de streekeigen landschappelijke beplanting. Langs de wegen staan ook vaak zomereiken. Streekeigen beplantingsvormen zijn struweelhaag, hakhout en knotbomen in het landschap en erfbosjes (geriefhout), hoogstam boomgaarden, scheerhagen op erven.

Voorgenomen activiteit

Op onderstaande afbeeldingen worden de huidige situatie (links) en de wenselijke nieuwe situatie (rechts) weergegeven.

Huidige (L) en wenselijke nieuwe situatie in het plangebied (R).

Ruimtelijke analyse

Huidige situatie

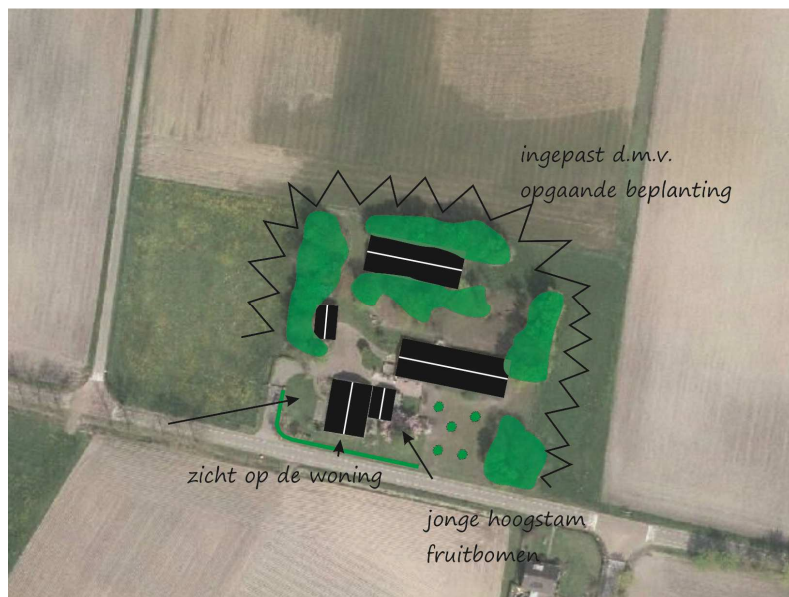
Het plangebied bestaat uit een voormalig agrarisch erf. Op het erf staan een woonboerderij, twee voormalige stallen en een kapschuur. Het erf ligt verscholen in het landschap als gevolg van de aanwezige erfbeplanting. Opgaande bomen en struiken aan de west-, noord- en oostzijde ontnemen het zicht op de aanwezige gebouwen en vormen het aanzicht op het erf. Tussen de zuidelijke stal en de Lankhorsterstraat zijn recent enkele hoogstam fruitbomen geplant.

Nieuwe situatie na sloop

De ruimtelijke kwaliteit van het erf wordt door de sloop van de beide stallen niet aangetast. Vanwege de verscholen ligging op het erf is het nauwelijks zichtbaar (en beleefbaar) dat de stallen verdwijnen.

Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het nieuwe erf

Door het slopen van de zuidelijke stal kan de hoogstamfruitboomgaard vergroot worden.

Ruimtelijke analyse van de huidige situatie.

2.2.2 Halseweg 55 en 55A Halle

Het plangebied bestaat uit erfverharding, bebouwing en siertuin. In het plangebied staan een ligboxenstal, een werktuigenberging, een woning en twee stallen. De woning en één van de stallen zijn gedekt met gebakken dakpannen, de overige gebouwen zijn gedekt met golfplaten. Op de onderste gording van de loopstal na, beschikken de gebouwen niet over dakisolatie. Alleen de ligboxenstal beschikt over een geïsoleerde muur. Aan de voorzijde van de boerderij ligt een (eenvoudige) siertuin met tuinplanten, heesters, struiken en enkele bomen, waaronder een jonge beukenboom. Aan de noordzijde van het erf liggen 4 sleufsilo's. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailweergave van het deelgebied. De te slopen bebouwing wordt met de gele kaders aangeduid (Bron luchtfoto: PDOK).

Landschap

Het plangebied en het omringende landschap wordt gerekend tot het kampenlandschap. Dit is een oud agrarisch cultuurlandschap dat mogelijk al vele eeuwen agrarisch gebruikt wordt. Oorspronkelijk was het kampenlandschap een afwisselend landschap met kampen (essen) op de hogere, van oorsprong drogere dekzandkoppen, afgewisseld met hooilanden op de nattere stukken. De kampen waren vermoedelijk vrij open en relatief grootschalig, terwijl de hooilanden een kleinschalig en besloten karakter hadden. In het kampenlandschap treffen we oude bouwplaatsen aan die verspreid in het landschap liggen, al dan niet langs een doorgaande weg. De kampen werden oorspronkelijk gebruikt voor akkerbouw. Op

onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied op de historische topografische kaart van anno 1900 afgebeeld. Daarnaast de ligging van het plangebied in het landschap anno 2017.

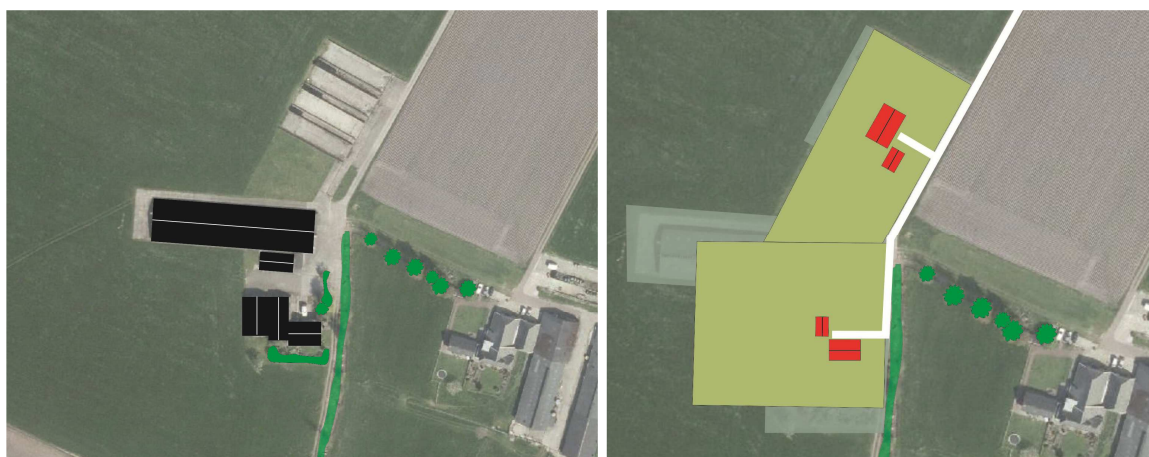
Verbeelding van het omringende landschap aan de hand van een uitsnede uit de topografische kaart. Links anno 1900 en rechts anno 2017 (bron: Kadaster).

Het oorspronkelijke landschap is door ruilverkavelingen in de 20^e eeuw dusdanig veranderd, dat veel van de oorspronkelijke kenmerken van het kampenlandschap zijn verdwenen. Deze veranderingen zijn het meest zichtbaar in de voormalige hooilanden en niet zozeer op de essen of escomplexen. De hooilanden zijn grootschaliger geworden; percelen zijn samengevoegd waarbij de kavelgrensbeplanting werd verwijderd. Van de traditionele scheiding van grondgebruik is in de hedendaagse landbouw geen sprake meer. Tegenwoordig worden esgronden zowel als akker en als grasweide gebruikt en worden de oorspronkelijk hooilanden tegenwoordig ook als bouwland benut.

In het huidige landschap treffen we nog opgaande beplanting aan als erfbeplanting, als laanbeplanting langs wegen. Bosjes ontbreken nagenoeg in het kampenlandschap westelijk van Halle. Langs de wegen staan ook vaak zomereiken. Streekeigen beplantingsvormen zijn struweelhaag en hakhout in het landschap en erfbosjes (geriefhout), hoogstam boomgaarden, scheerhagen op erven.

Voorgenomen activiteit

Op onderstaande afbeeldingen worden de huidige situatie (links) en de wenselijke nieuwe situatie (rechts) weergegeven.

Huidige (L) en wenselijke nieuwe situatie in het plangebied (R).

Ruimtelijke analyse

Huidige situatie

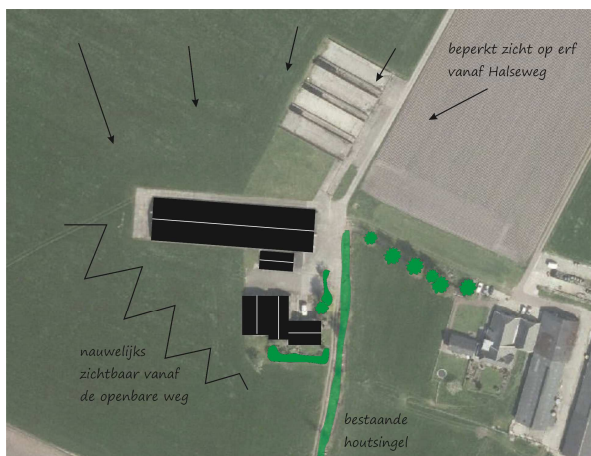
Het plangebied bestaat uit een volledig agrarisch erf waar tot voor enkele jaren geleden een melkveehouderij was gevestigd. Het is een oude bouwplaats op enige afstand van doorgaande wegen, zoals de Halseweg. Vanwege de ligging op enige afstand van doorgaande wegen is het erf weinig zichtbaar en beleefbaar in het landschap. Het plangebied bestaat nagenoeg volledig uit bebouwing; beeldbepalende erfbeplanting ontbreekt.

Nieuwe situatie na sloop

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt alle bebouwing op het erf verwijderd. Het erf is als zodanig vanaf de openbare weg niet meer herkenbaar als erf.

Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het nieuwe erf

Er worden twee vrijstaande woningen in het plangebied gebouwd. Door het aanbrengen van enkele solitaire loofbomen op de erven worden de erven zichtbaar en beleefbaar in het landschap. Erfbeplanting moet niet als een scherm rondom de gebouwen worden geplaatst; de gebouwen (daken) moeten zichtbaar (beleefbaar) blijven in het landschap. Scheerhagen dienen de grens te accentueren tussen het erf en het omringende agrarische cultuurland. Een deel van het huidige erf wordt ingericht en benut als agrarische cultuurgrond.

Ruimtelijke analyse van de huidige situatie.

2.2.3 Gietelinkdijk 2 Hengelo (Gld)

Het plangebied vormt een deel van een bestaand agrarisch erf en bestaat volledig uit bebouwing. In het plangebied staan twee varkensstallen. Deze stallen zijn gebouwd van bakstenen en gedekt met golfplaten. De stallen hebben een geïsoleerde spouw en dakisolatie in de vorm van hardschuim isolatiepanelen. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailweergave van het deelgebied. De te slopen bebouwing wordt met het gele kader aangeduid. (Bron luchtfoto: PDOK).

Landschap

Het plangebied en het omringende landschap behoren tot het heideontginningslandschap. Dit is een jong agrarisch ontginningslandschap dat ontstaan is na de ontginning van de 'woeste gronden' eind 19^e, begin 20^e eeuw. Het heideontginningslandschap wordt gekenmerkt door een rationele, grootschalige blokverkaveling en is normaal gesproken wijds en open. Het heideontginningslandschap rondom het plangebied wordt omsloten door de bossen van de landgoed 't Zand, Het Klooster en Landgoed 't Zelle. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied op de historische topografische kaart van anno 1900 afgebeeld. Daarnaast de ligging van het plangebied in het landschap anno 2017.

Verbeelding van het omringende landschap aan de hand van een uitsnede uit de topografische kaart. Links anno 1900 en rechts anno 2017 (bron: Kadaster).

Door uitvoering van ruilverkaveling in de 20^e eeuw is het oorspronkelijke heideontginningslandschap grootschaliger geworden en zijn de van oorsprong aanwezige landschapselementen, zoals kavelgrensslotten en kavelgrensbeplanting verdwenen. Ten behoeve van het landbouwkundig gebruik van de cultuurgronden is het patroon van kavelgrensslotten verfijnd en grootschaliger gemaakt.

Kenmerkende beplanting in het heideontginningslandschap bestaat uit gemengde houtsingels, erfbosjes, laanbeplanting van zomereik of berk en ontginningsbossen met relatief veel naaldbhoutsoorten als grove den, fijnspar en douglasspar.

Voorgenomen activiteit

Op het erf worden twee bestaande stallen gesloopt. Op onderstaande afbeeldingen worden de huidige situatie (links) en de wenselijke nieuwe situatie (rechts) weergegeven.

Huidige (L) en wenselijke nieuwe situatie in het plangebied (R).

Ruimtelijke analyse

Huidige situatie

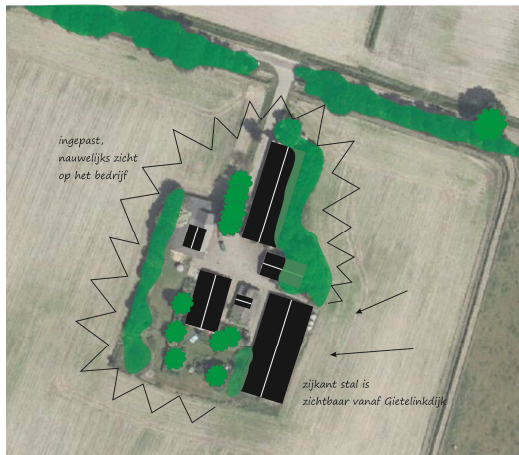
Het plangebied vormt een relatief oude bouwplaats (eind 19^e eeuw opgericht) in het heideontginningslandschap. Het erf ligt op enige afstand van de Gietelinkdijk en wordt door de aanwezige erfbeplanting vrijwel geheel aan het zicht onttrokken. De opgaande bomen vormen de beeldbepalende elementen van het erf en de jonge beuken op het erf hebben de mogelijkheid zich verder te ontwikkelen tot beeldbepalende bomen op het erf.

Nieuwe situatie na sloop

De te slopen schuren zijn nauwelijks zichtbaar en beleefbaar in het landschap. De zuidelijke schuur vormt nu een afscherming tussen het privégedeelte van de woning en de burens oostelijk van het plangebied.

Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het nieuwe erf

Geadviseerd wordt om nieuwe beplanting aan te brengen op de plek van de te slopen schuur. Deze nieuwe beplanting mag het zicht vanuit de tuin richting oosten niet volledig wegnemen. Een deel van de bouwplaats van de schuur kan ingericht worden als agrarische cultuurgrond.

Ruimtelijke analyse van de huidige situatie.

2.2.4 't Heegken 5 en 7 Vorden

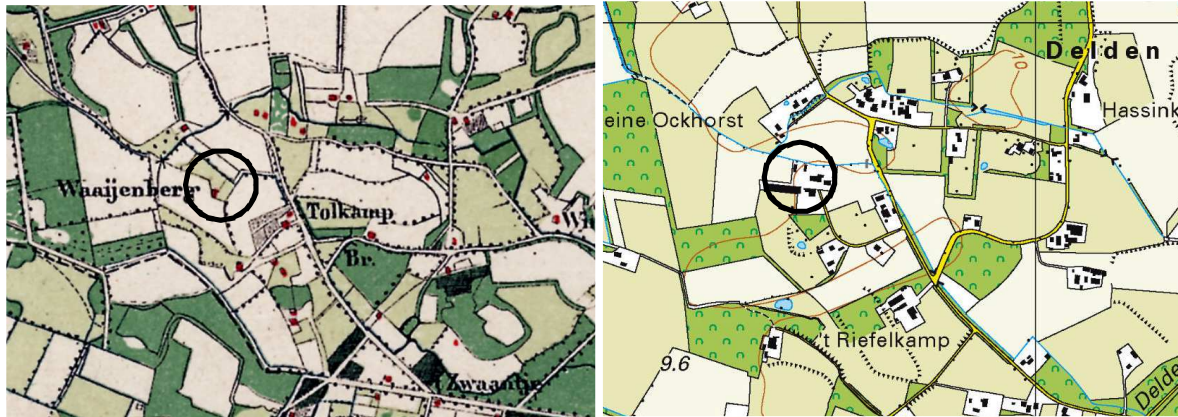
Het plangebied vormt een deel van een bestaand (voormalig) agrarisch erf en bestaat volledig uit bebouwing. In het plangebied staat een oude varkensstal. Tijdens het veldbezoek was de stal al bijna volledig gesloopt. Oorspronkelijk heeft in het plangebied een bakstenen varkensstal gestaan welke gedekt was met golfplaten. De stal was van binnenuit geïsoleerd met behulp van spuitschuim. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailweergave van het deelgebied. De te slopen bebouwing wordt met het gele kader aangeduid. (Bron luchtfoto: PDOK).

Landschap

Het plangebied en het omringende landschap behoren tot het kampenlandschap. Dit is een oud agrarisch cultuurlandschap dat mogelijk al vele eeuwen agrarisch gebruikt wordt. Oorspronkelijk was het kampenlandschap een afwisselend landschap met kampen (essen) op de hogere, van oorsprong drogere dekzandkoppen, afgewisseld met hooilanden op de nattere stukken. Het omringende landschap rond het plangebied was vermoedelijk altijd vrij besloten vanwege de aanwezige bossen en houtwallen rondom de kampen. De voor de landbouw noodzakelijke hooilanden lagen vermoedelijk in het zuidelijk van het plangebied gelegen broek- en goorontginningslandschap. In het omringende landschap treffen we oude bouwplaatsen aan die verspreid in het landschap liggen, al dan niet langs een doorgaande weg. Rondom het plangebied liggen verschillende loofhoutbossen, al dan niet op natte plekken. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied op de historische topografische kaart van anno 1900 afgebeeld. Daarnaast de ligging van het plangebied in het landschap anno 2017.

Verbeelding van het omringende landschap aan de hand van een uitsnede uit de topografische kaart. Links anno 1900 en rechts anno 2017 (bron: Kadaster).

Ruilverkaveling heeft relatief weinig invloed gehad op het omringende landschap. Door de aanwezigheid van de bossen is het landschap nog steeds besloten. Intensivering van de landbouw heeft wel geleid tot meer openheid en grootschaligheid van de kampen. Veel van de traditionele kavelgrensbeplanting, zoals houtsingels en struweelranden rondom essen zijn verdwenen.

Karakteristieke landschappelijke beplanting bestaat uit gemengde loofbossen met zomereik, berk, zoete kers en els, wilg en populier op natte stukken. Langs de meeste wegen staan zomereiken laanbomen. Erfbeplanting bestaat meestal uit hoogstam fruitbomen, geriefhout in de vorm van zomereiken en scheerhagen.

Voorgenomen activiteit

Op onderstaande afbeeldingen worden de huidige situatie (links) en de wenselijke nieuwe situatie (rechts) weergegeven.

Huidige (L) en wenselijke nieuwe situatie in het plangebied (R).

Ruimtelijke analyse

Huidige situatie

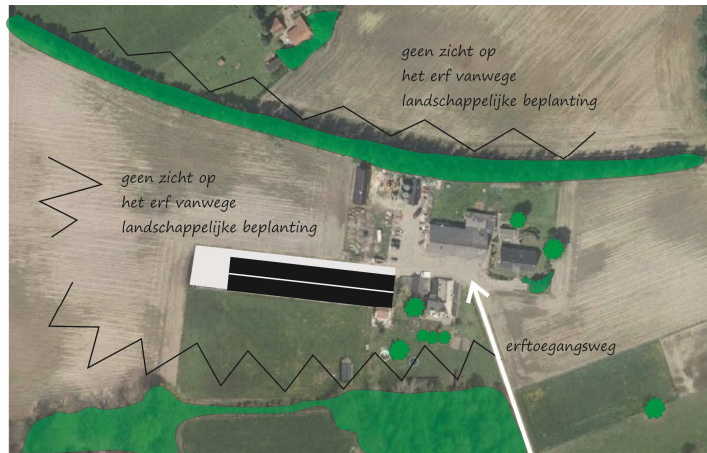
Het plangebied ligt volledig verscholen in het landschap. Vanwege de ligging aan het einde van een doodlopende weg en de aanwezige beplanting in de vorm van kavelgrensbeplanting en bosjes is het erf niet zichtbaar en beleefbaar vanaf de openbare weg. De te slopen stal ligt op het achtererf. Bij de entree van het erf is de stal niet zichtbaar.

Nieuwe situatie na sloop

De te slopen schuur is niet zichtbaar en beleefbaar in het landschap. De slooplocatie wordt ingericht als agrarisch cultuurland.

Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het nieuwe erf

Geadviseerd wordt om het plangebied in te richten en te benutten als agrarische cultuurgrond en zo het erf te verkleinen. Hierdoor komt het meer overeen met het historische erf anno 1900.

Ruimtelijke analyse van de huidige situatie.

2.2.5 Meeninklaan 3A Hengelo (Gld)

Het plangebied vormt een deel van een bestaand (voormalig) agrarisch erf en bestaat volledig uit bebouwing. In het plangebied staan een houten (varkens)stal en een kapschuur. De stal heeft dak- en wandisolatie en is gedekt met golfplaten. De kapschuur is gebouwd met houten spanten en is gedekt met golfplaten (zonder isolatie). Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailweergave van het deelgebied. De te slopen bebouwing wordt met de gele kaders aangeduid. (Bron luchtfoto: PDOK).

Landschap

Het plangebied ligt in het kampenlandschap. Het kampenlandschap is een oud agrarisch cultuurlandschap dat mogelijk al vele eeuwen agrarisch gebruikt wordt. Oorspronkelijk was het kampenlandschap een afwisselend landschap met kampen (essen) op de hogere, van oorsprong drogere dekzandkoppen, afgewisseld met hooilanden op de nattere stukken. Het omringende landschap rond het plangebied was vermoedelijk vrij open aan de oostzijde (vanwege de open essen) en besloten aan de westzijde vanwege de kavelgrensbeplanting langs de hooilanden op de nattere delen van het landschap. In het kampenlandschap treffen we oude bouwplaatsen aan die verspreid in het landschap liggen, al dan niet langs een doorgaande weg. Rondom het plangebied liggen verschillende loofhoutbossen, al dan niet op natte plekken. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied op de historische topografische kaart van anno 1900 afgebeeld. Daarnaast de ligging van het plangebied in het landschap anno 2017.

Verbeelding van het omringende landschap aan de hand van een uitsnede uit de topografische kaart. Links anno 1900 en rechts anno 2017 (bron: Kadaster).

Voorgenomen activiteit

Op onderstaande afbeeldingen worden de huidige situatie (links) en de wenselijke nieuwe situatie (rechts) weergegeven.

Huidige (L) en wenselijke nieuwe situatie in het plangebied (R).

Ruimtelijke analyse

Huidige situatie

Het plangebied ligt volledig verscholen in het landschap. Door de aanwezige erfbosjes en erfbeplanting is het erf niet zichtbaar en beleefbaar vanaf de openbare weg. De te slopen gebouwen liggen op het

achtererf en zijn vanaf de entree van het erf niet zichtbaar. Op het erf staan fijnsparren. Deze vormen een niet streekeigen vorm van erfbeplanting.

Nieuwe situatie na sloop

De te slopen schuren zijn niet zichtbaar of beleefbaar in het landschap. De slooplocatie wordt ingericht als tuin.

Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het nieuwe erf

De te slopen gebouwen liggen op het achtererf dat omzoomd wordt door opgaande beplanting. Geadviseerd wordt om de bouwplaatsen in te richten en te benutten als siertuin.

Ruimtelijke analyse van de huidige situatie.

2.2.6 Barlhammerweg 1 Laag Keppel

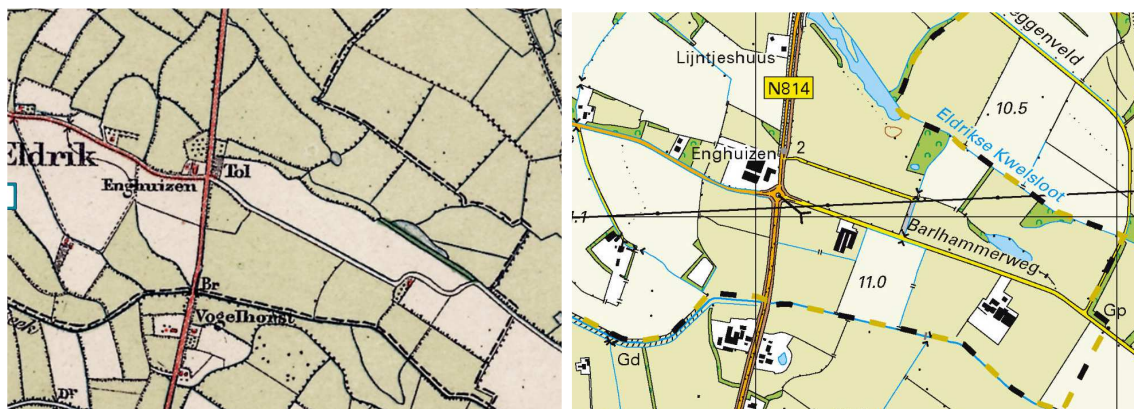
Het plangebied vormt een volledig agrarisch erf en bestaat uit erfverharding, bebouwing en opgaande beplanting. In het plangebied staan drie varkensstallen. Deze stallen zijn gebouwd van baksteen en zijn gedekt met golfplaten. De stallen beschikken over geïsoleerde muren en dakisolatie in de vorm van hardschuim isolatiepanelen. Aan de voorzijde van het erf staat een jonge aanplant met boswilg, schietwilg, berk, zomereik, veldesdoorn, vlier en braam. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailweergave van het deelgebied. De te slopen bebouwing wordt met de gele kaders aangeduid. (Bron luchtfoto: PDOK).

Landschap

Het plangebied en het omringende landschap liggen in het rivierweidelandschap dat zich aan weerszijden van de Oude IJssel uitstrekt. Het ligt op een smalle rivierduingordel, herkenbaar vanwege de aanwezigheid van oude bouwplaatsen en een essengordel. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied op de historische topografische kaart van anno 1900 afgebeeld. Daarnaast de ligging van het plangebied in het landschap anno 2017.

Verbeelding van het omringende landschap aan de hand van een uitsnede uit de topografische kaart. Links anno 1900 en rechts anno 2017 (bron: Kadaster).

Het oorspronkelijke rivierweidelandschap is in de afgelopen eeuw als gevolg van ruilverkaveling sterk veranderd. Het van oorsprong besloten landschap is meer open geworden als gevolg van het verwijderen van struweelhagen en grootschaliger als gevolg van het samenvoegen van percelen. Kenmerkende beplanting van het rivierweidelandschap zijn knotbomen, hakhoutsingels en struweelhagen. Langs de wegen zijn essen, wilgen of populierenlaanbomen geplant. Rond de erven treffen we scheerhagen, opgaande loofbomen en hoogstam fruitboomgaarden aan.

Voorgenomen activiteit

Op onderstaande afbeeldingen worden de huidige situatie (links) en de wenselijke nieuwe situatie (rechts) weergegeven.

Huidige (L) en wenselijke nieuwe situatie in het plangebied (R).

Ruimtelijke analyse

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een jong erf dat enkele decennia is opgericht. In het plangebied staan drie varkensstallen. Deze stallen zijn duidelijk zichtbaar en beleefbaar in het landschap. Erfbeplanting aan de voorzijde van het erf ontnemen het zicht op de stallen aan de voorzijde, maar overige erfbeplanting ontbreekt.

Nieuwe situatie na sloop

Door het slopen van de stallen wordt alle bebouwing in het plangebied verwijderd. Alleen de beplanting aan de voorzijde vormt een verwijzing naar de oude situatie. De bouwplaats wordt ingericht en gebruikt als agrarische cultuurgrond.

Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het nieuwe erf

Door de bebouwing en erfverharding te verwijderen wordt de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied versterkt. Er zijn geen nadere maatregelen vereist voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Ruimtelijke analyse van de huidige situatie.

3 Landschappelijke inpassing

3.1 Uitgangspunten voor opstellen inpassingsplan

Bij het opstellen van het inpassingsplan wordt rekening gehouden met onderstaande randvoorwaarden:

- Zichtbaarheid bebouwing

Bedrijfsbebouwing mag zichtbaar zijn. Het uitgangspunt is niet om alle bebouwing achter een 'groene muur' te plaatsen, maar lelijke objecten, zoals betonnen keerwanden, worden bij voorkeur wel achter 'groen' geplaatst.

- Inheems plantmateriaal

Bij de keuze voor plantmateriaal wordt alleen naar inheems plantmateriaal gekeken.

- Streekeigen beplantingsvormen

Afhankelijk van het type landschap waarin het plangebied ligt, wordt gekozen voor een streekeigen beplantingsvormen.

- Aanplant van erfbeplanting is een middel, geen doel

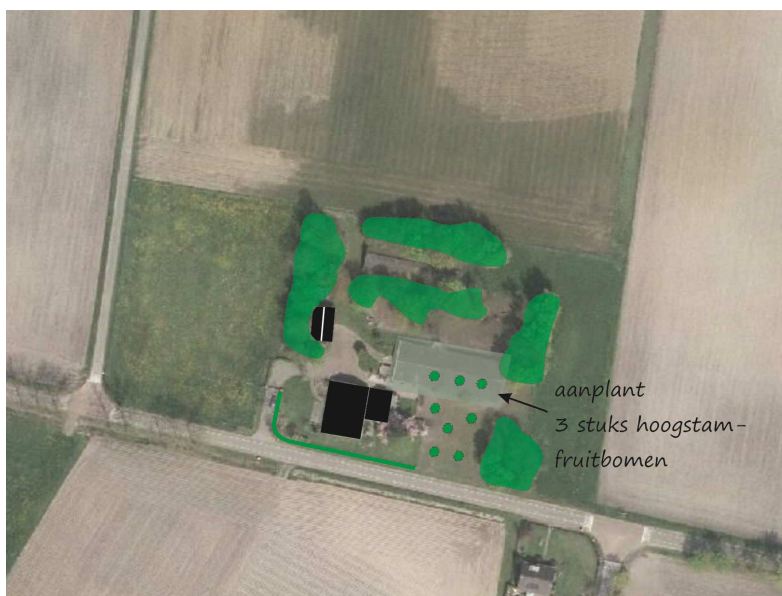
Het einddoel bij alle deelgebieden is een fatsoenlijk landschappelijk ingepast erf. Een erf kan ingepast worden op meerdere manieren, zoals het aanleggen van erfbeplanting. Het aanplanten is geen doel op zich, maar een middel om de erven in te passen in het landschap en zo het landschap te verfraaien. Op erven die landschappelijk fraai ingepast zijn en de voorgenomen activiteiten niet zichtbaar & beleefbaar zijn vanaf de openbare weg, wordt soms geen nieuwe aanplant voorgesteld.

3.2 Inpassingsplannen

3.2.1 Lankhorsterstraat 10A Hengelo (Gld)

De volgende maatregelen worden voorgesteld om tot een landschappelijke inpassing te komen:

- Omvormen bouwplaatsen tot tuin/ponyweide
- Aanplant hoogstam fruitbomen (3)

Verbeelding van het erf inpassingsplan.

3.2.2 Halseweg 55 en 55A Halle

In dit deelgebied moet het gehele plangebied heringericht worden. In het plangebied worden twee vrijstaande woningen gebouwd. Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Verbeelding van het erfinpassingsplan. De positionering van de woningen is indicatief en wordt later geconcretiseerd.

Voor de landschappelijke inpassing worden de volgende inrichtingsmaatregelen genomen;

- Aanplant solitaire (loof)bomen
- Aanleg gemengde struweelhaag
- Aanleg scheerhaag

3.2.3 Gietelinkdijk 2 Hengelo (Gld)

De volgende maatregelen worden voorgesteld om tot een landschappelijke inpassing te komen:

- Aanplant struweelhaag
- Aanplant solitaire (loof)bomen (2)
- Omvormen slooplocatie als agrarische cultuurgrond (deels) en tuin (deels)

Verbeelding van het erfinpassingsplan.

3.2.4 't Heegken 5 en 7 Vorden

De volgende maatregelen worden voorgesteld om tot een landschappelijke inpassing te komen:

- Westelijke deel omvormen bouwlocatie als agrarische cultuurgrond.
- Oostelijke deel inrichten als 'tuin'.

Verbeelding van het erfinpassingsplan.

3.2 5 Meeninklaan 3A Hengelo (Gld)

De volgende maatregelen worden voorgesteld om tot een landschappelijke inpassing te komen:

- Omvormen bouwlocatie als tuin

Verbeelding van het erfinpassingsplan.

3.2.6 Barlhammerweg 1 Laag Keppel

De volgende maatregelen worden voorgesteld om tot een landschappelijke inpassing te komen:

- Omvormen erfverharding en bebouwing tot agrarische cultuurgrond

Verbeelding van het erfinpassingsplan.

4 Inrichting en beheer

4.1 Inrichtingsmaatregelen

Om tot het wenselijk eindbeeld te komen worden de volgende inrichtingsmaatregelen genomen;

Aanleg struweelhaag

Een struweelhaag bestaat uit een gelijk gemengde aanplant van meidoorn, boswilg, sleedoorn, veldesdoorn, Gelderse roos, hondsroos, krent en hazelaar. De struweelhaag bestaat uit een dubbele rij beplanting in een plantverband van 0,5 x 0,5 meter.

Algemene instructie aanplant

- Het aanplanten van een haag kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest. Gebruik inheems plantmateriaal, wat passend is in de streek.
- Voor de aanplant van een haag wordt vaak gekozen voor 3-jarig bosplantsoen met de maat 80-100 cm hoogte.
- De te beplanten strook dient te worden los gemaakt, dit kan door frezen.
- Let op dat u niet te diep plant. De diepte is afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat, (houd de grond op de schop), plaats het plantsoen zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl u het plantsoen vasthoudt. De grond iets aanduwen.
- Indien u niet direct alle struiken kunt aanplanten, dan kunt u ervoor kiezen de bomen tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de struiken met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond.

Specifieke instructie aanplant

- Voor de aanplant van een struweelhaag kunt u kiezen voor het graven van een plantsleuf in plaats van het frezen van een oppervlakte.
- Bij een struweelhaag plant u een enkele rij, voorzien van 2 struiken per strekkende meter.

Voorbeeld van een struweelhaag (bron: internet).

Aanleg solitaire bomen

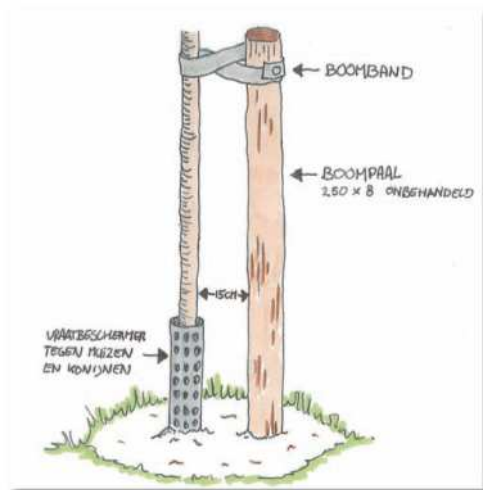
Als solitaire boom wordt een als laanboom gekweekte inheemse boomsoort gebruikt als linde, zomereik, gewone esdoorn of iep. Als plantmateriaal wordt een boom gebruikt met een minimale stamomtrek van 14-16 cm op 1,5 meter boven de wortelkluit. Het aanplanten van een boom kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest.

Aanleg knotbomen

Als knotboom wordt een als knotboom gekweekte wilg of els gebruikt, of een laanboom die later geknot zal worden. Als plantmateriaal wordt een boom gebruikt met een minimale stamomtrek van 14-16 cm op 1,5 meter boven de wortelkluut. Het aanplanten van een boom kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest.

Specifieke plantinstructie laan- en knotboom

1. Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
2. Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten). Bevestig de jonge boom met een brede band aan de boompaal.
3. U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.

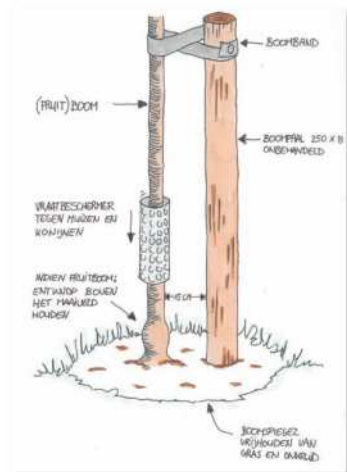
Voorbeeld van een boom met boompaal en boomband.

Hoogstam fruitbomen

Als hoogstam fruitbomen worden appels geplant. Voor de aanleg van de hoogstam fruitbomen wordt gebruik gemaakt van bomen met een maat van 10-12 cm (stamomtrek op 1,5 m1 hoogte). De hoogstam appelbomen worden in een ruim plantgat gepoot en ondersteund door twee boompalen met boomband. Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van oude rassen. Deze zijn van nature robuuster en minder kwetsbaar voor ziektes en plagen.

Aanplant scheerhaag

Als plantmateriaal voor de scheerhaag kan gekozen worden uit meidoorn, veldesdoorn, beuk en liguster. De haag bestaat uit 3 jarig plantsoen met een minimale maat 80-120 cm. Er worden 3 stuks plantsoen per strekkende meter haag geplant.

Jonge boom met boompaal en vraatbeschermer.

Verder:

- Hoogstambomen kunnen meer dan 10 meter hoog en breed worden. Het is daarom belangrijk bij aanplant de fruitbomen op ruime afstand van elkaar te planten.
- Plant daarom appelbomen minstens 10 meter uit elkaar, peren en kersen 8 meter en pruimen 6 meter uit elkaar.
- Voor het planten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat moet daarom een afmeting hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
- Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm bij 8 cm), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten), waar u de jonge boom met een brede band aan bevestigd.
- U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas bij arme grond bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.

4.2 Beheer

Struweelhaag

De struweelhaag wordt beheerd als hakhout. Dat houdt in dat de beplanting iedere 12-15 jaar afgezet wordt waarna de beplanting weer zal uitlopen. Zo vormt de struweelhaag een dichte bosschage. Bij het afzetten wordt de beplanting 15-20 cm boven de grond afgezet. Indien de struweelhaag te breed wordt, mag deze geschoren worden (zie onder)

Voorbeeld van een struweelhaag met geschoren zijkant (Etten, Tappenweg juli 2013)

Scheerhaag

De scheerhaag wordt jaarlijks één of meerdere keren geschoren om deze op de wenselijke hoogte en in de wenselijke breedte te houden. De scheerhaag heeft een minimale hoogte van 1 meter.

Knotbomen

De knotbomen worden periodiek geknot. Daarbij worden alle uitlopers ter hoogte van de knot afgezet. Knotbomen worden doorgaans ieder 10-12 jaar geknot.

Solitaire bomen

Geen beheer. Indien laag hangende takken schade of hinder veroorzaken dan kan de boom opgekroond worden. Geadviseerd wordt om dit met enige terughoudendheid toe te passen.

Hoogstam fruitbomen

Het snoeien van fruitbomen wordt al eeuwen toegepast. Het snoeien van de fruitboom in de jeugdfase wordt de vormsnoei genoemd. De vormsnoei zorgt voor een bepaald model. Wanneer dat model is bereikt volgt de onderhoudssnoei. Ook kunnen fruitbomen op verschillende manieren gesnoeid worden. Bijvoorbeeld met als doel productie of als doel het landschappelijk beeld. Landschapsbeheer Gelderland geeft basiscursussen voor het snoeien van hoogstamfruit.

Vormsnoei

De vormsnoei is vooral belangrijk bij de jonge bomen. Elke soort heeft zijn eigen specifieke vorm. Bij de appel wordt over het algemeen een bolvorm aangehouden zonder harttak. Peren vormen van nature meer een kroon met een harttak. Deze kroon krijgt meer een piramidale vorm. Nadat de fruitboom is aangeplant is het belangrijk direct de eerste vormsnoei toe te passen. Uit het gestel worden vaak niet meer dan 4 gesteltakken aangehouden, de overige takken kunnen worden weggesnoeid. Afhankelijk van de soort kunt u kiezen voor het behouden of weghalen van de harttak.

Onderhoudssnoei

Fruitbomen kunnen het beste jaarlijks gesnoeid worden. Het gaat daarbij om vervanging van minder vitaal, afgedragen vruchthout, het verwijderen van ziek hout en het verwijderen van verkeerd geplaatste nieuwe scheuten. In een regelmatig onderhouden, vitale hoogstamfruitboom zullen elk jaar nieuwe scheuten ontstaan. Een deel kan worden gehandhaafd en gebruikt als nieuwe vruchttakken. Een ander deel dient te worden verwijderd.

Verdieping

Op de internetpagina van Stichting Landschapsbeheer Gelderland is veel informatie te vinden over aanleg en beheer van landschappelijke- en erfbeplanting.

Zie www.landschapsbeheergelderland.nl

Bijlage. Fotobijlage. Impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Lankhorsterstraat 10A Hengelo (Gld)

Halseweg 55 en 55A Halle

Gietelinkdijk 2 Hengelo (Gld)

't Heegken 5 en 7 Vorden

Meeninklaan 3A Hengelo (Gld)

Barlhammerweg 1 Laag Keppel

